



JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 8. november 2018
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Karen Sofie Hove
Sagsnr.: 2018-0030-1661
Dok.: 889227

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 57 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 11. oktober 2018. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Susanne Lehrer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 57 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren oplyse, om landets retssale og domstole praktiserer en ordentlig adskillelse af en retssags parter, så offeret ikke behøver at møde gerningsmanden i forbindelse med retssagerne?”

Svar:

1. Det er afgørende, at vi som samfund tager os bedst muligt af dem, som vidner i en straffesag. Vidner skal føle sig trygge, når de skal i retten og afgive forklaring.

Derfor præsenterede regeringen i november 2017 vidnepakken ”Tryghed for Vidner”, der indeholder 10 initiativer, der skal styrke trygheden for vidner.

Initiativerne handler blandt andet om at give vidner en bedre vejledning, at sikre en tidligere indsats i forhold til navne- og adressebeskyttelse for udsatte vidner og at øge brugen af videolink til vidneforklaringer i retten.

De initiativer, der krævede lovændring, blev udmøntet ved lov nr. 709 af 8. juni 2018 om ændring af retsplejeloven (Øget beskyttelse af vidner), der blev vedtaget af et enigt Folketing.

2. For personer, der har været offer for en grov forbrydelse, f.eks. en voldtægt, må det virke meget voldsomt at skulle i retten og blive konfronteret med gerningsmanden. Samtidig har offeret en yderst central stilling i mange sager, og deres forklaring under retsmødet er afgørende for, at retten kan træffe en rigtig afgørelse.

Efter retsplejelovens § 856, stk. 1, kan retten bestemme, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne – f.eks. offeret – afgiver forklaring, når særlige grunde taler for, at en uforbeholden forklaring ellers ikke kan opnås.

Dette kan være relevant, hvis der ikke er grundlag for at træffe afgørelse om fuldstændig vidneanonymitet, men vidnet f.eks. føler ubehag ved at være i samme lokale som tiltalte, og retten vurderer, at hensynet til at opnå en uforbeholden forklaring fra vidnet bør tilgodeses ved, at tiltalte forlader retslokalet under vidneforklaringen. På den måde behøver offeret ikke at sidde ansigt til ansigt med gerningsmanden.

Et af initiativerne i vidnepakken er at øge fokus på denne mulighed for at afgive forklaring, uden at gerningsmanden er til stede. Det skal ske ved at sikre, at offeret bliver oplyst om denne mulighed, og ved, at anklagemyndigheden øger fokus på, at der forud for retsmødet træffes afgørelse om, at gerningsmanden skal forlade lokalet, i de sager, hvor det relevant.

Politiet og anklagemyndigheden har på baggrund af vidnepakken opdateret deres interne vejledninger om håndtering af vidner. Samtidig er informationen til vidner på politiets hjemmeside www.politi.dk blevet opdateret. Her fremgår det blandt andet, at vidner bliver tilbudt en kontaktperson hos politiet, som de kan henvende sig til under hele sagens forløb, herunder i forbindelse med, at de skal afgive forklaring i retten.

3. Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Sikkerheden i retsbygninger har i en årrække været et særligt fokusområde for Danmarks Domstole, og der er gennemført en række tiltag i forbindelse med opførelsen af nye retsbygninger og ombygning af eksisterende bygninger, som har øget sikkerheden for offentligheden, herunder for parter og vidner, der møder i forbindelse med hovedforhandlinger.

Disse tiltag omfatter blandt andet etablering af en sluse til brug for politi og kriminalforsorg, når disse ankommer til retten med arrestanter, og separate indgange for arrestanter til de større retssale. I de nye og ombyggede retsbygninger vil vidner således ikke skulle benytte samme indgang til retsbygningen eller samme indgang til retssalen som en tiltalt, som ledsages af politiet eller kriminalforsorgens personale.

Endvidere er der i alle retsbygninger indrettet et venterum, der er forbeholdt vidner, som er utrygge ved at skulle opholde sig på arealer i retsbygningen, som benyttes af tiltalte og andre vidner. Der er tale om lukkede venterum uden direkte indkig, hvor retten kan tilbyde vidner at opholde sig, indtil de skal deltage i retshandlingen. Disse venterum er som regel placeret i umiddelbar nærhed af rettens informationskranke eller rettens vagtpersonale.

I selve retssalen er vidnebordet forsynet med front og gavle, således at vidner ikke føler sig udstillet. Standardstørrelserne på retssale i nyindrettede retsbygninger er desuden fastlagt blandt andet således, at vidner ikke sidder for tæt på den tiltalte under afgivelse af vidneforklaringen.

Herudover kan det nævnes, at der i alle retsbygninger er indrettet såkaldte ”lytterum”, hvor en tiltalt i de særlige tilfælde, hvor retten træffer bestemmelse herom, kan placeres og overhøre en vidneforklaring, således at vidnet kan undgå at skulle møde den tiltalte direkte under retsmødet.”

Der henvises i øvrigt til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 54 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.